

KOKOUSAIKA	Maanantai 29.3.2010 klo 17:30
KOKOUSPAIKKA	Toivakan kunnanvirasto, kunnanvaltuuston istuntosali
KÄSITELTÄVÄT ASIAT	<p>76 § 77 § 78 § Liite 1 79 § Liite 2 80 § 81 § Liite 3</p> <p>82 § Oheismateriaali 1 83 §</p> <p>84 § 85 §</p>
PÖYTÄKIRJAN NÄHTÄVÄNÄPITO	31.3.2010 klo 9 – 12
PUHEENJOHTAJA	<i>Sakari Ainali</i> Sakari Ainali merk.
JULKIPANOTODISTUS	Tämä kokouskutsu on julkipantu julkisten kuulutusten ilmoitustaululle Ilmoitustaulunhoitaja

KOKOUSAIKA	Maanantai 29.3.2010 klo 17:58 – 20:56
KOKOUSPAIKKA	Toivakan kunnanvirasto, kunnanvaltuuston istuntosali
SAAPUVILLA OLLEET JÄSENET (ja merkintä siitä, kuka toimi puheenjohtajana)	xAinali Sakari, kunnanhallituksen puheenjohtaja xHonkonen Raija, kunnanhallituksen jäsen xKeteli Paula, kunnanhallituksen jäsen xKovanen Pentti, kunnanhallituksen jäsen xMakkonen Leena, kunnanhallituksen jäsen xMäkelä Petri, kunnanhallituksen varapuheenjohtaja xRuokonen Marianna, kunnanhallituksen jäsen
MUUT SAAPUVILLA OLLEET (ja läsnäolon peruste)	xErkki Pyökkimies, kunnanjohtaja, esittelijä xJaakko Kiiskilä, hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä xHellevi Saarenpää, taloussihteeri 17:58 - xTapio Salmi, kunnanvaltuuston puheenjohtaja xKyösti Takkinen, kunnanvaltuuston I varapuheenjohtaja xIrja Lamberg, kunnanvaltuuston II varapuheenjohtaja
LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	76 § Ehdotus: todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus. Päätös: todettiin
ASIAT	76 § - 85 §
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUSTAPA (tarkastuspaikka ja -aika sekä tarkastajien valinta taikka merkintä edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkistamisesta)	77 § Ehdotus: Pöytäkirjan tarkastusvuorossa ovat Leena Makkonen ja Petri Mäkelä Päätös: hyväksyttiin
PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUS JA VARMENNUS	Puheenjohtaja Sakari Ainali Jaakko Kiiskilä
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi. Pöytäkirjan käsittelylehdet on samalla varustettu nimikirjaimillamme.	Tarkastusaika Toivakka _____._____.2010
	Allekirjoitukset Leena Makkonen Petri Mäkelä
PÖYTÄKIRJA ON PIDETTY VIRALLISESTI NÄHTÄVÄNÄ	Paikka ja aika Toivakka _____._____.2010
	Virka-asema Allekirjoitus
	pöytäkirjanpitäjä Jaakko Kiiskilä

78 §

Toivakan kunnan henkilöstökertomus

Valmistelija: hallintojohtaja Jaakko Kiiskilä
Liite 1

Esityslistan liitteenä 1 on Toivakan kunnan henkilöstökertomus vuodelta 2009.

Ehdotus:

Kunnanhallitus käy läpi henkilöstökertomuksen ja esittää sen tilinpäätöksen yhteydessä kunnanvaltuustolle.

Päätös:

Hallitus kävi läpi henkilöstökertomuksen ja huomioi, että henkilöstökertomuksessa tulisi jatkossa mainita kehityskeskusteluista sekä mahdollisesta työilmapiirin kartoituksesta. Hallitus huomioi myös verrattain ison sairauspoissaolojen määrän. Jatkossa toivottiin esitettävän mittaria keskimääräisen henkilön sairauspoissaolopäivistä vuodessa.

Yllä olevin muutosehdotusten kera kunnanhallitus esittää henkilöstökertomuksen hyväksyttäväksi kunnanvaltuustolle.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta

Hallitus

Valtuusto

|

|

|

79 §

Vuoden 2009 talousarvion ylitykset

Valmistelija: kunnanjohtaja Erkki Pyökkimies
Liite 2

Talousarvioon liittyvät määrärahaylitykset tulee tuoda käsittelyyn välittömästi kun ylitystarve on havaittu tai syntynyt. Mahdollisia ylitystarpeita on käsitelty johtoryhmässä loppuvuodesta 2009. Kuitenkaan silloin ei selkeitä ylityksiä ollut nähtävissä.

Tilinpäätöksen valmistelun yhteydessä on ilmennyt sosiaali- ja terveystoimen ylityksiä. Pakollisia ylityksiä ei osattu toteutumatietojen pohjalta ennustaa ja terveydenhuollon lopulliset tiedot tulivat viiveellä.

Ehdotus:

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto hyväksyy liitteenä olevat ylitykset vuodelta 2009. Ylitysesitystä ei ole pystytty tuomaan aikaisemmin valtuuston käsiteltäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti. Lisäyksenä päätökseen kirjataan oleellimmat ylityssummat hallintokunnittain.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta

Hallitus

Valtuusto

|

|

|

80 §

Sisäisten tarkastajien valinta

Valmistelija: kunnanjohtaja Erkki Pyökkimies

Kunnan talouden hoidon ja sisäisen valvonnan ohjeen mukaan kunnanhallitus valitsee keskuudestaan kaksi sisäistä tarkastajaa toimikautensa ajaksi, ja he suorittavat tarkastuksen kerran valtuustokaudessa.

Tarkastuksessa käydään läpi mm. pankkitilien varat, kassalainat, arvopaperit, vakuudet ja kiinnitykset.

Hallitus käsitteli asiaa maaliskuussa 2008 ja päätti, että erillisiä tarkastajia ei valita. Juha Juusela teki asiasta oikaisuvaatimuksen. Hallitus päätti myöhemmin, että sillä vaalikaudella ei ko. tarkastajia valita. Jos näin menetellään edelleen, tulee myös ohjetta tältä osin muuttaa.

Ehdotus:

Kunnanhallitus päättää valita kaksi sisäistä tarkastajaa toimikaudekseen. He suorittavat tarkastuksen kerran valtuustokaudessa ja tehtävät löytyvät kunnan ohjeesta.

Päätös:

Marianna Ruokonen esitti tehtävään valittavaksi Raija Honkosta ja Paula Keteliä. Lisäksi sisäisen valvonnan ohjeistus tulisi tarkistaa. Sakari Ainali kannatti ehdotusta.

Kunnanhallitus valitsi sisäisiksi tarkastajiksi Raija Honkosen ja Paula Ketelin. Lisäksi kunnanhallitus päätti, että sisäisen valvonnan ohjeistusta tarkistetaan.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta

Hallitus

Valtuusto

|

|

|

81 §

Toivakan kunnan vuoden 2009 tilinpäätöksen hyväksyminen

Valmistelija: kunnanjohtaja Erkki Pyökkimies

Liite 3

Kunnanhallituksen jäsenille on toimitettu vuoden 2008 tilinpäätös ja toimintakertomus.

Kuntalain 68 §:n mukaan kunnan julkistettavan tilinpäätöksen tulee sisältää tuloslaskelma, tase ja konsernitase sekä niiden liitetiedot, talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Rahoituslaskelma on kirjanpitolautakunnan kuntajaoston taseohjeen mukaan tilinpäätöksen liitetieto. Tilinpäätökseen kuuluvat kirjanpitolain 9 §:n mukaan lisäksi tase-erittelyt, jotka ovat kunnan sisäisiä, ei julkaistavia tilinpäätösasiakirjoja.

Kuntalain 68 §:n mukaan toimintakertomus on osa kunnan virallista tilinpäätöstä. Toimintakertomuksen antamisesta vastaa kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Toimintakertomuksessa on annettava tietoja sellaisista kunnan talouteen ja konsernitaseeseen liittyvistä asioista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa.

Toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä kunnassa on selvittää valtuuston hyväksymien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet hyväksytään kuntalain 65 §:n mukaan talousarviossa ja suunnitelmassa, joten talousarvion toteutumisvertailu on oleellinen osa toimintakertomusta. Kuntalain 70 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja.

Vuoden 2009 alijäämä on -747 000 €. Vuosien 2008 – 2009 alijäämät ovat yhteensä n. 1,3 milj. €.

Kunnalla on kuntalain mukainen alijäämän kattamisvelvollisuus. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi taloussuunnitelmakautena, suunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena. Valtuusto hyväksyi toimenpideohjelman vuoden 2009 lopussa vuosille 2010 – 2012.

Hallituksen nimeämä talouden tasapainottamistyöryhmä valmistelee talouden tasapainottamista eri toimenpitein vuosina 2010 – 2012 ja samalla tarkastellaan uudelleen alijäämänkattamismahdollisuuksia ja vaihtoehtoja (toimenpideohjelma).

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta

Hallitus

Valtuusto

|

|

|

Ehdotus: Kunnanhallitus hyväksyy ja allekirjoittaa vuoden 2009 tilinpäätöksen. Vuoden 2009 tilinpäätös ja toimintakertomus jätetään tilintarkastajan ja tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi.

Päätös: Kunnanhallitus huomio mm. seuraavaa:

- sivulla 8 taulukossa vuosilukuvirhe
- sivulla 8 Suur-Savon Sähkön kohdalla lukumääräiset arviot pois
- sivulla 9 3. kappaleen alkavaa lausetta on korjattava
- sivulla 22 viimeisen kappaleen teksti ”tehdään vuonna 2010”
- sivulle 11 lisätään yritysten kokonaismäärä lisäksi myös työpaikkamäärät tulee ilmoittaa
- sivulle 25 lisätään valtuustolle järjestetyt koulutukset
- sivulle 27 muutetaan sana vaalikelvottomiksi termiin ”eivät olleet enää vaalikelpoisia tarkastuslautakuntaan, kun heidät valittiin...”
- Sivulla 67 koulutoimen tunnuslukujen esitystapa on puutteellinen. Talousarviosta ei löydy riittävää pohjaa asian selkeäksi esittämiseksi tilinpäätöksessä. Sivulla 43 päivähoidon osalta on sama puute.
- sivulle 67 toivotaan mainintaa siitä, kuinka moni toivakkalainen oppilas käy koulua ulkopaikkakunnilla
- sivulla 55 viimeisessä kappaleessa on virhe yhteistyötahon osalta (Jyvässeudun omaishoitajat ry ja Toivakan seurakunta) lisäksi tulisi lisätä ”omaishoitajien oma vertaistukiryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa”
- sivulle 43 tulisi lisätä monestako lapsesta on maksettu kotihoidon tuen kuntalisää

Hyväksyttiin yksimielisesti yo. muutosehdotuksin.

Hellevi Saarenpää poistui tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 20:07

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta

Hallitus

Valtuusto

82 §

Etuosto-oikeuden käyttäminen kiinteistössä 850-402-2-95

Valmistelija: hallintojohtaja Jaakko Kiiskilä
Oheismateriaali 1

Juha Kupiainen ja Suvi Sell ovat ostaneet Heikki Hirvoselta ja Tuula Latvamaa-Hirvoselta Kankaisten kylässä sijaitsevan kiinteistön 850-402-2-95. He toivovat kunnanhallitukselta viipymättä päätöstä etuosto-oikeuden käyttämisestä, sillä heidän tarkoituksenaan on aloittaa omakotitalon rakentaminen kiinteistölle mahdollisimman pian.

Kiinteistön kokonaispinta-ala on 0,7950 ha ja kiinteistönluovutusilmoitukseen merkitty kohteen aiottu käyttötarkoitus on asuinrakennuspaikka.

Ehdotus:

Kunnanhallitus päättää, että Toivakan kunta ei käytä etuosto-oikeuttaan tähän kiinteistökauppaan.

Päätös:

hyväksyttiin yksimielisesti.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta

Hallitus

Valtuusto

|

|

|

83 §

Sosiaalisen yrityksen ja siihen liittyvän työttömien ja vajaakuntoisten toiminnan sekä teknisen puolen huolto- ja säilytystilan tarve

Valmistelija: perusturvajohtaja Anne Ylönen, hallintojohtaja Jaakko Kiiskilä ja kehityspäällikkö Hannu Mäntyjärvi

Toivakassa on ilmennyt kiinnostusta sosiaalisen yrityksen perustamiseen. Yrittäjäehdokas on ollut yhteydessä sekä kunnan elinkeinotoimeen että perusturvaan. Hänellä on valmiina liikeidea ja tuotteet. Hän on tehnyt esimarkkinointia tuotteilleen. Lisäksi hänellä on kokemusta sosiaalisesta yritystoiminnasta. Yrittäjäehdokas ehdottaa, että kunta osallistuisi sosiaalisen yrityksen toiminnan käynnistämiseen vuokraamalla tarkoitukseen sopivan tilan.

Toivakan kunnan perusturvaan on palkattu työttömien työnsaantia ja muita toimenpiteitä aktivoimaan työnsuunnittelija. Työnsuunnittelijan työsopimus päättyy 31.5.2010. Työsopimusta on palkkatuella mahdollista jatkaa yhteensä enintään kaksi vuotta. Tämän hetkisen käsityksen mukaan työsopimusta tullaan jatkamaan. Aktivointitoimenpiteet vähentävät kunnan maksamaa osuutta työmarkkinatuen kustannuksista.

Työttömien aktivoimiseksi, työnsuunnittelijan työpanoksen lisäksi, sosiaalinen yritystoiminta, työpajatoiminta tai vastaava olisi erittäin tervetullutta Toivakkaan. Ensisijaisesti lienee syytä tarkastella tilatarvetta olemassa olevien, kunnan omien tilojen osalta. Näin mahdollisesti tyhjillään olevat tilat voitaisiin saada järkevään käyttöön eikä sosiaalisen yrityksen tiloista aiheutuisi vuokrauksen aiheuttamia kustannuksia. Näin kunta tukisi osaltaan nimenomaan työttömien, vajaakuntoisten ja syrjäytymisuhan alla olevien työllistymistä. Lisäksi tämän tyyppiseen toimintaan on tilatarvetta myös kehitysvammaisten päivätoiminnan osalta.

Toivakan kunnan teknisen toimen huolto- ja konetilojen kapasiteetti on tällä hetkellä riittämätön. Kunnan koneiden säännöllinen huoltaminen ja mm. puhtaanapito vaatii hallitilaa. Lisäksi huolto-, säilytys- ja puhtaanapito lisää koneiden käyttöikää ja tuottaa säästöjä kunnalle.

Ehdotus:

Kunnanhallitus nimeää kunnan eri toimintojen tilatarpeita kartoittavan työryhmän. Työryhmä aloittaa työskentelyn viipymättä ja esittelee raporttinsa kunnanhallitukselle syyskuun 2010 loppuun mennessä. Työryhmään nimetään seuraavat henkilöt: Pentti Suuronen, Hannu Mäntyjärvi, Anne Ylönen ja Jaakko Kiiskilä (vastuuhenkilö).

Päätös:

Esittelijä muutti päätösehdotusta siten, että työryhmään nimetään myös kunnanhallituksen valitsema luottamushenkilöedustus.

Petri Mäkelä ehdotti luottamushenkilöedustajaksi Marianna Ruokosta. Sakari Ainali kannatti ehdotusta.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta

Hallitus

Valtuusto

|

|

|

Sakari Ainali ehdotti luottamushenkilöedustajaksi Petri Mäkelää.

Petri Mäkelä ehdotti luottamushenkilöedustajaksi Sakari Ainalia.

Kunnanhallitus päätti pohjaehdotuksen mukaan lisättynä luottamushenkilöedustajilla: Marianna Ruokonen, Petri Mäkelä ja Sakari Ainali.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta

Hallitus

Valtuusto

84 §

Erityisopettajan palkkaaminen v.2011 alusta lukien

Valmistelija: Sivistystoimenlautakunta 21 §

Huikossa sijaitsevan entisen vanhainkodin tiloihin (Villa Rosa) ollaan perustamassa v.2011 alusta lukien toimintayksikköä, jonka tavoitteena on tarjota lastensuojelun sijaishuollon ympärivuorokautinen asiakaspaikka neljälletoista (14) erityistä tukea ja kasvatusta tarvitsevalle lapselle. Toimintayksikköä ovat yhteistyössä perustamassa Care Component, SK Lastensuojelu ja Kuntoutus Oy, sekä Päiväkoti Aurinkoinen Oy.

He esittävät Toivakan kunnalle, että Villa Rosaan perustetaan Toivakan kunnan sivistystoimen alainen pienryhmäluokka ja he tarjoavat Villa Rosassa opetustilan, ruuan ja mahdolliset avustajat sekä välineistön, joita he hyödyntävät muutoinkin toiminnassaan. Toivakan kunta maksaa opettajan palkan, koulukirjat ja kouluterveydenhuollon. Toivakan kunta saa oppilaista valtionosuuden ja valtionosuuden ylittäviä kuluja voidaan tarvittaessa laskuttaa lasten sijoittajakunnilta.

Kyseinen toimintamalli on käytössä Tarvasjoen kunnassa ja sieltä saadut kokemukset ovat myönteisiä. Kyseisellä oppilasmäärällä myös valtionosuudet olisivat sitä luokkaa, että ne kattaisivat melko hyvin syntyneitä kustannuksia. Lisäksi toimintamalli selkeyttäisi tulevassa nuorisokodissa olevien lasten opetusjärjestelyjä. Toivakan kunnalla on joka tapauksessa velvollisuus järjestää kunnan alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. (PoL 4§)

Lautakunta päättää esittää Toivakan kunnanhallitukselle, että kunta suhtautuu kyseiseen esitykseen myönteisesti, sitoutuen vuoden 2011 talousarviossa palkkaamaan Toivakan kuntaan yhden päätoimisen erityisopettajan, nykyisen kolmen erityisopettajan lisäksi.

Päätös:

Kunnanhallitus päättää, että sivistystoimenlautakunnan ehdotukseen suhtaudutaan myönteisesti.

Ehdotus:

Asia päätettiin jättää pöydälle.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta

Hallitus

Valtuusto

|

|

|

85 §

Muut asiat

Käydään läpi keskeneräisten asioiden lista

Vanhustentukiyhdistyksen antama selvitys korjaustarpeista

Kunnanhallituksen edustaja Toivakanhakan kokouksessa 31.3.2010. Päätettiin, että Reijo Kautto on kunnanhallituksen edustaja Toivakanhakan kokouksissa Jaakko Kiiskilän isyysvapaan ajan.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta

Hallitus

Valtuusto

|

|

|

Muutoksenhakukiellot ja kieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 91 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät 78,79 ja 84.

Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 89 §:n 1 mom mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pykälät 76, 77, 80, 81, 72, 83 ja 85.

Hallintolainkäyttölaki 5 § 1 mom/muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja valituskiellon perusteet.

Oikaisuvaatimusohjeet

Oikaisuvaatimusviranomainen ja – aika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite:

Toivakan kunnanhallitus
Toivakantie 49
41660 Toivakka

Pykälät 76, 77, 80, 81, 72, 83 ja 85.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta

Hallitus

Valtuusto

|

|

|

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös viranomaisen sekä kunnan jäsen.

Valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
Puhelin 010 36 42200 / vaihde
0100 86330 / vaihde
Telefaksi 010 36 42269
Sähköposti hameenlinna.hao@oikeus.fi

Kunnallisvalitus, pykälät

76, 77, 80, 81, 72, 83 ja 85.

Valitusaika 30 päivää

Hallintovalitus, pykälät

-

Valitusaika päivää

Muu valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite

Pykälät

Valitusaika päivää

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista ja kestää 30 päivää.

Tiedoksisaanti toimitettu ___/___2010

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta	Hallitus	Valtuusto

Valituskirjelmä

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi, sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, että minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on tarvittaessa liitettävä valtakirja (HLL 21 §)

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valituksen voi toimittaa myös sähköisesti. Valituksen on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä klo 16:15 mennessä, riippumatta siitä toimitetaanko valitus postitse vai sähköisesti. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä.

Valitusasiakirjat voi toimittaa myös, nimi, osoite ja postinumero:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
Puhelin 010 36 42200 / vaihde
0100 86330 / vaihde
Telefaksi 010 36 42269
Sähköposti hameenlinna.hao@oikeus.fi

Oikeudenkäyntimaksu

1.1.2009 lukien oikeudenkäyntimaksu on 89 €.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta

Hallitus

Valtuusto

|

|

|